

Høgskolen i Hedmark
Høgskoleadministrasjonen

Saksbehandler: Hans Ingmar
Thorstensen
E-post: Hans.Thorstensen@hihm.no

Telefon: 62 43 00 07

Vår dato: 28.04.2008
Vår ref.: 2008/238

Deres dato: 28.01.2008
Deres ref.:

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Høringsuttalelse fra Høgskolen i Hedmark til NOU 2008: 3 Sett under ett

Vi viser til departementets høringsbrev av 28.1.2008 vedrørende høring på NOU 2008:3 *Sett under ett*. Etter en intern prosess ved høgskolens avdelinger, med tjenestemanns-organisasjonene og med innspill fra Studentorganisasjonen i Hedmark, behandlet høgskolestyret saken i møte 24.4.2008 (HS-sak 2008/16). Høringsuttalelsen slik den ble vedtatt av høgskolestyret følger vedlagt. Høringsuttalelsen er etter en generell innledning redigert i samsvar med kapitteinndelingen i innstillingen.

Med vennlig hilsen

Lise Iversen Kulbrandstad
rektor

for
Pål E. Dietrichs
adm. direktør

forskningsdirektør

Vedlegg: Høringsuttalelse fra Høgskolen i HH til NOU 2008:3

Høringsuttalelse fra Høgskolen i Hedmark til NOU 2008:3

Sett under ett. Ny struktur i høyere utdanning

Innledning - Innlandet på et framtidig universitetskart

Siden 1999 har Høgskolen i Hedmark (HH) samarbeidet med høgskolene i Gjøvik og Lillehammer og fylkeskommunene i Hedmark og Oppland om *Prosjekt Innlandsuniversitetet*. Vi er svært tilfredse med at Stjernø-utvalget har plassert Innlandet på et mulig framtidig universitetskart. Kompetanse er en grunnleggende forutsetning for utviklingen av robuste og levedyktige regioner med et allsidig næringsliv. Som utvalget selv påpeker (kap. 16 s. 158), er de høyere utdanningsinstitusjonenes viktigste bidrag til innovasjon og utvikling i regionene institusjonenes sosialiseringssfunksjon, sikring av en kunnskapsallmenning, forskning og ikke minst at vi utdanner kandidater og får fram talenter.

Hedmark og Oppland har behov for et stort kompetanseløft i årene som kommer. Dette underbygges av utdanningsstatistikken der Innlandets befolkning har lav gjennomsnittlig kompetanse og av regjeringens satsing på å legge bedre til rette for den livslange læringen. Innlandet har også et særlig behov for å styrke forskningsinnsatsen. Den offentlige statistikken forteller at Innlandet er den regionen i landet som har den laveste FoU-innsatsen målt i totale FoU-utgifter. Samarbeidet om Prosjekt Innlandsuniversitetet innebærer et tettere samarbeid mellom høgskolene for å dekke regionens kompetansebehov på en best mulig måte, og for å legge til rette for en styrket forskningsinnsats og bidra til regional utvikling. HH har derfor med stor interesse lest utvalgets kapittel 16 om universitetenes og høyskolenes regionale betydning og merket seg utvalgets understreking og dokumentasjon av at institusjonene kan være verdifulle aktiva for kommunene og regionene der de er lokalisert. Utvalget peker på åtte effekter: effekt på etterspørsel, tilbud, magnet, knoppskyting, nettverk, kulturell miljøeffekt, politisk artikulasjon og image. Dette illustrerer at de høyere utdanningsinstitusjonene kan bidra til regional utvikling på mange ulike måter. Forskning og høyere grads utdanning initiert gjennom Prosjekt Innlandsuniversitetet inngår for eksempel i *Innlandet 2010* (jf. regjeringens innovasjonspolitiske satsing *Innovasjon 2010*) og i den nye NFR-satsingen *Virkemidler for regional innovasjon*. Dette er eksempler på at satsingsområder på høgskolene er godt forankret i regionale planer og samarbeid, samtidig som de har betydelig nasjonalt og internasjonalt potensial. I tillegg til slike satsinger med særskilt regionalt utgangspunkt og samarbeid omfatter det felles universitetsprosjektet satsinger for å speile høgskolenes nasjonale oppgaver og styrker og de tilsvarende internasjonale.

- I arbeidet med framtidig struktur for høyere utdanningsinstitusjoner mener HH at man, uansett modell som velges, må være opptatt av at de høyere utdanningsinstitusjonene i alle deler av landet fyller nasjonale og internasjonale formål i tillegg til regionale.

Prosjekt Innlandsuniversitetets framtidsplan er basert på *frivillig* sammenslåing av tre likeverdige høyere utdanningsinstitusjoner til en flercampusinstitusjon der vi på forhånd har inngått en avtale om antallet campuser den nye institusjonen skal etableres med.

- Vi mener det å bevare institusjonenes autonomi til å gjøre slike avtaler om sammenslåing er en viktig forutsetning for å lykkes med å ha fokus på de faglige utviklingsprosessene i arbeidet med å skape en ny institusjon. Vi er derfor ikke enig med Stjernøutvalget i den måten de skisserer at framtidige fusjonsprosesser skal foregå på. Vi viser til eksemplene s. 62-63 på overordnede føringer,

manglende mulighet til forhåndsavtaler, uklarheter omkring frivillighetsprinsippet, og manglende syn på institusjonene som likeverdige parter, jf. omtale av fusjoner som det samme som at "høgskolene blir en del av universitetene i "sin" region/landsdel".

Kapittel 5: Situasjonsbeskrivelse og forståelse av utviklingstrekk

Vi er enige med utvalget at det i dag ikke er noen vei tilbake til en klar arbeidsdeling mellom universiteter og høgskoler når det gjelder muligheten til å få akkreditert mastergradsutdanning og PhD-er. Det er positivt at institusjonene er under en felles lov.

Slik vi leser utvalgets innstilling, gir den ingen entydig beskrivelse av nåsituasjonen for høyere utdanning i Norge. Utvalget gir dels en positiv oppsummering i utsagn som at vi har "en god høyere utdanning preget av både arbeidsdeling og integrasjon, med gode muligheter for mobilitet for studenter og ansatte" (s. 58), og at "Norge har en godt utbygd struktur av universiteter og høyskoler som på en vellykket måte har sikret alle deler av landet tilgang til høyere utdanning og tilførsel av kandidater til arbeidslivet" (s.15). Dette er en beskrivelse som også stemmer overens med forskeres bidrag til å forklare den såkalte norske gåten, hvordan et land som relativt sett investerer lite i FoU, kan vise til slik økonomisk vekst som vi kan. Stjernø-utvalget legger imidlertid størst vekt på det de beskriver som negative sider ved dagens situasjon: "En fragmentert struktur med mange små institusjoner og fagmiljø", "Svak arbeidsdeling – begynnende konvergenstendenser", "Spredning av forskerutdanningen", "Behov for konsentrert satsing på forskning", "Varierende og dels lav kvalitet i de korte profesjonsutdanningene", "Lite utadrettede institusjoner" (kapittel 5). Mange av disse negative sidene tillegger utvalget den akademiske driften mange høgskoler de siste årene har hatt mot universitetsstatus etter at Mjøs-utvalget og den etterfølgende kvalitetsreformen åpnet for en slik mulighet. Vi ser også flere av de utfordringene utvalget peker på:

- Det er en tendens til en fragmentering,
- det er behov for å styrke de korte profesjonsutdanningene og
- institusjonene kan bli enda mer utadrettede i sin virksomhet.

Likevel vil vi tilføye at utvalget synes å legge størst vekt på høgskolenes svakheter og utfordringer:

- Utvalget har for eksempel i liten grad trukket inn de ulike evalueringene av fagforskningen som illustrerer noen av de samme svakhetene som i utredningen først og fremst knyttes til høgskolene.
- Det er beklagelig at utvalget ikke vektlegger den positive betydningen høgskolenes akademiske drift – gjennom etablering av mastergradsprogrammer og PhD-programmer og forskning knyttet til disse etableringene – har hatt for kunnskapsutvikling regionalt, nasjonalt og internasjonalt og for det å tilføre samfunnet kompetanse innenfor fagområder som universitetene ikke er opptatt av eller har kompetanse innenfor, blant annet gjelder dette ulike aspekter ved de såkalte korte (dvs. tre- og fireårige) profesjonsutdanningene.

Det punktet vi likevel har sterkest behov for å markere uenighet med utvalgets situasjonsbeskrivelse på, er når det gjelder **synet på små studiesteder**.

- I kapittel 5, men også i flere andre kapitler, postulerer utvalget at det er en enkel sammenheng mellom små studiesteder og dårlig kvalitet på studier og forskning. Vi kan ikke se at utvalget dokumenterer denne påstanden. Det er også problematisk at man ikke lager en gjennomgående definisjon på hva man faktisk mener med små studiesteder og fagmiljøer og med kvalitet i utdanning, læringsmiljø og forskning. Vi savner dessuten en analyse av den betydningen ulike fagområder, den lokale konteksten og aktiv deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk og andre samarbeidsformer spiller for at man i praksis skal kunne vurdere hva som er små og ikke levedyktige miljøer.

I analysen av dagens situasjon mener vi det også hadde vært viktig å inkludere en analyse av det forsøket Hernes gjorde på å skape arbeidsdeling i sektoren gjennom oppretting av knutepunktfunksjoner og Norgesnettrådet, og hvorfor man ikke lyktes med dette tiltaket. Hvilken betydning hadde for eksempel den manglende økonomiske støtten av knutepunktene?

Kapittel 6: Institusjonsstruktur, nasjonal styring

Utvalget framlegger ulike modeller for å utvikle sterke utdanningsinstitusjoner i alle deler av landet. Det er imidlertid vanskelig å finne dokumentasjon på hvordan flere av de foreslåtte grepene i virkeligheten skal fremme kvalitet. Vi vil peke på følgende:

- Erfaringer med utfordringer knyttet til faglig-strategisk og økonomisk-administrativ ledelse av flercampusinstitusjoner under dagens rammebetingelser er ikke trukket inn i diskusjonen.
- Det er også en svakhet ved drøftingen at man ikke bringer inn verken lokal eller regional kontekst og betydning eller utdanningenes egenart (for eksempel at landbruks- og skogutdanninger har lite volum fordi de utdanner til en sektor der det ikke er så mange sysselsatte).

Utvalget legger som en premiss for alle modellene som diskuteres, at det skal legges noen overordnede nasjonale føringer, for eksempel at studiesteder må ha en minstestørrelse. De foreslår at "en campus ikke skal ha mindre enn 1500 studenter (helårsekvivalenter)" (s. 62). For å få tak i rekkevidden av utvalgets synspunkter på det de omtaler som små studiesteder, må man koble innsikt fra kapitlene 6 og 11 med tall fra vedlegg 2 og 4 som utvalget har brukt som grunnlagsmateriale for forslagene. Ut fra tallene som oppgis i kapittel 11, er det 24 (av landets i alt 57 studiesteder) som per 2006 hadde færre enn 1500 studenter (s.115). Oppfatter vi utvalget slik at de snakker om helårsekvivalenter på campus, er det ingen av Høgskolen i Hedmarks studiesteder som, ifølge disse tallene, har 1500 studenter, altså verken Hamar, Elverum, Rena eller Evenstad.

- Vi synes det er underlig at man kan diskutere de ulike modellene for ny institusjonsstruktur med en foreslått minstestørrelse som eksempel på en premiss, uten samtidig å gjøre det tydelig at det man faktisk da foreslår, er en storstilt nedleggelse av studiesteder over hele landet for å samle

fagmiljøene på noen få steder i hver region. Vi følger ikke utvalget på dette punktet og vil peke på at vi selv har erfaring med å gjøre grep som samler og spisser fagmiljøer på våre campus. Spissingen har vi blant annet gjort gjennom samarbeid med samfunnet rundt oss, i form av klyngeetableringer på flere av campusene. Nærhet til eksterne virksomheter og til praksisfeltet gir muligheter for innovasjon og utvikling som vi ikke kan se at utvalget har vektlagt.

Når det gjelder de ulike modellene, vil vi gjenta at vi mener at frivillighet må være et bærende prinsipp. Det er videre viktig at det blir gode insentiver til samarbeid. En sterkere nasjonal styring og arbeidsdeling, slik utvalget foreslår, virker intuitivt som en fornuftig nasjonal strategi, gitt en situasjon med begrensede ressurser og mennesker. Kravene til produktivitets- og effektivitetsforbedringer gjelder også for UH-sektoren. Spørsmålet er om utvalgets resept vil føre sektoren videre i en slik retning i den situasjonen vi rent faktisk har med en kontekst preget av sterk markeds konkurranse om penger, studenter, forskningsmidler og ansatte. HH mener at det blir meget krevende å innføre en modell med nasjonal styring av arbeidsdelingen og profilene, institusjonene imellom. En slik modell forutsetter en sentralisering av beslutningene som vil kreve store ressurser, samtidig som sannsynligheten for å "temme" konkurransen institusjonen imellom vil være begrenset.

- Utvalget foreslår et rådgivende organ for KD med internasjonale eksperter og et sekretariat som skal huses av NOKUT til hjelp i dette arbeidet. Det er noe uklart hva dette organet i praksis skal gjøre, og det er lett å tenke seg at opprettelsen av et slikt organ vil begrense institusjonenes autonomi.

Det er positivt at utvalget understreker betydningen av at omfattende strukturendring må følges opp med ekstra bevilgninger, 300-400 mill. kroner i 4-5 år til omstilling, organisasjons-, ledelses- og identitetsutvikling. HH vil sterkt understreke nødvendigheten av at framtidige strukturendringer følges opp med tilstrekkelige bevilgninger.

Kapittel 7: Styring og ledelse

HH ser ikke behov for å foreta endringer i dagens UH-lov når det gjelder styring og ledelse av institusjonene. Dagens lov sikrer institusjonene frihet til å velge modell (enhetlig eller todelt ledelse, sammensetning av styret). Alle institusjonene har hatt grundige prosesser ved innføring av den nye loven og valgt sine modeller (fra 1.8.2007 for høyskolene).

- Dagens modeller bør få virke og evalueres før man foretar endringer.
- HH er enig med utvalget når det anbefaler at eksterne styremedlemmer skal oppnevnes av departementet, på samme måte som i dag.
- HH mener videre det er viktig at styrene beholder sin rett til å fastsette den interne organiseringen ved institusjonen.

Kapittel 8: Kriterier for akkreditering som universitet

Utvalget foreslår at dagens regler for universitetsakkreditering bør endres. Det er vanskelig å forstå utvalgets forslag om å kreve en minstepørrelse på 5000 for å bli universitet. HH mener at et universitet kjennetegnes ved en robusthet som forskningsinstitusjon, ikke med et slikt minsteantall studenter. Robustheten kan måles, i tråd med dagens praksis, i form av fire akkrediterte PhD-er, men det kan være gode grunner for å arbeide videre med universitetsdefinisjonen. Etter at Stjernøutvalget leverte sin innstilling, har EUA (European

Universities Association) vedtatt ny definisjon av universitet, der man ikke krever egne forskerutdanninger, men nettopp en robusthet som forskningsinstitusjon, målt på ulik vis. HH har merket seg at også utvalgsmedlemmet Harg er inne på slike tanker.

HH støtter Stjernø-utvalgets synspunkter at høgskolene gis samme rett som universitetene til å opprette mastergrader, selvsagt gitt at man fyller kompetansekravene og kriteriene fra NOKUT.

Kapittel 9: Forskerskoler

HH er positiv til forslagene om å organisere forskerutdanningen i forskerskoler. Vi forutsetter at høgskoler med høy kompetanse gis samme mulighet til å etablere og lede forskerskoler som universitetene.

Forslaget om særskilt finansiering til forskerskolene med kr 300 mill pr år er fornuftig og vil bidra til både å styrke forskningen mot definerte nisjeområder, samtidig som det medfører økte insentiver for samarbeid på tvers av institusjonene. Som en utfordring vil vi kommentere at opprettelsen av forskerskolene må sees i følgende lys:

- Forskningsbevilgningen utgjør pr i dag 3% til høgskolene og 23 % til universitetene. Tilgjengelige midler og faktiske resultater henger tett sammen - med lav bevilgning til forskning, blir resultatet lav aktivitet. Dersom det skal stimuleres til økt forskningsaktivitet ved dagens høgskoler, må omprioriteringer av basiskomponenten i finansieringsmodellen også omfatte forskningskomponenten
- Etableringen av forskningskoler vil kunne favorisere allerede etablerte miljøer (fortrinnsvis ved de etablerte universitetene) og det vil kunne være vanskelig for høgskolene å nå opp i konkurransen selv om man har høy kompetanse og forvalter viktige områder der det er viktig å intensivere forskningsinnsatsen.

Kapittel 10: Finansieringssystemet

HH mener at hovedlinjene i dagens finansieringsmodell bør videreføres. Basiskomponenten bør imidlertid gjennomgå slik utvalget foreslår. Denne må gjøres transparent, og de store kostnadsdriverne for hver av institusjonene må tydeliggjøres. En slik gjennomgang bør resultere i at de skjevhetene som oppstod mellom institusjonene i forbindelse med innføringen av den nye finansieringsmodellen i 2002, utjevnes.

HH mener det er viktig å rette oppmerksomhet mot praksiskostnadene i profesjonsutdanningene og mener en gjennomgang av finansieringssystemet også må se på denne utfordringen (jf. også Rambøll Managements rapport fra 2007). Å sikre gode praksisordninger er en vesentlig del av arbeidet med kvalitet i profesjonsutdanningene. Per i dag er det en stor utfordring at satsene som dekker praksis, (og som i dag er inkorporert i kategorisatsene i undervisningskomponenten,) er satt for lavt når man tar høyde for de reelle kostnadene institusjonene har innen praksisfeltet, særlig gjelder dette for lærerutdanningene, men også for sykepleierutdanning.

Dersom det skal innføres nye strategiske komponenter i finansieringsmodellen, må dette komme i form av en økt ramme til sektoren. Å redusere den aktivitetsbaserte bevilgningen (resultatkomponentene) og basisbevilgningen (som for mange av institusjonene allerede er stram), vil, slik vi ser det, virke suboptimalt for resultatopptak, fokus og ressursbruk. Vi mener den resultatbaserte undervisningskomponenten blant annet vil kunne ha en viktig funksjon i å finansiere smale, nasjonalt viktige, studier.

HH forutsetter at framtidige strukturendringer følges opp med tilstrekkelige bevilgninger.

Innføringen av langsiktig finansiering gjennom flerårige avtaler/kontrakter mellom departementet og den enkelte institusjon kan være positivt, men ordningen kan bli vanskelig å gjennomføre i praksis, da dette vil innebære en ressurskrevende, sentralisert styring, i en sektor som er markedsutsatt, både nasjonalt og internasjonalt.

HH har merket seg at utvalget ikke har behandlet spørsmålet om sammenhengen mellom den nye målstrukturen for UH-sektoren og finansieringsmodellen. Dersom de to styringsverktøyene skal få full effekt bør finansieringsmodellens indikatorsett og målstrukturens indikatorsett nivelleres.

Kapittel 11: Små studiesteder

Som vi alt har vært inne på under omtalen av kapittel 5 og 6, setter vi spørsmålstegn ved måten utvalget omtaler og definerer små studiesteder. Vi setter også spørsmålstegn ved metoden som er benyttet for å fastslå at små studiesteder gjennomgående er mindre produktive enn større studiesteder, og igjen vil vi påpeke at utvalget synes å forutsette at kvalitet i utdanning og forskning forutsetter en viss minstestørrelse på et studiested. Vi synes det er vanskelig å feste lit til analysen, når man ikke samtidig trekker inn den betydning ulike fagområder, aktiv deltakelse i nasjonalt og internasjonalt samarbeid, regionale forutsetninger, nærhet (mellom faglærere og studenter, mellom høyskole og arbeids- og samfunnsliv) kan ha for å sikre kvalitet på mindre studiesteder. HHs avdeling på Rena er ett av studiestedene i dette kapitlet som utvalget mener man bør vurdere nærmere. Utvalget har dessverre ikke fanget opp den positive utviklingen i studentsøkning, FoU-aktivitet, etter- og videreutdanningsvirksomhet og samarbeid med regionen som denne avdelingen har hatt de siste årene etter at høyskolen har gjennomført prosjekter med spissing av studie- og forskningsprofilen på alle sine campuser – for øvrig med mye av den samme begrunnelsen som det Stjernø-utvalget er opptatt av, nemlig å bygge sterke fag- og studiemiljøer. Et viktig element i strategien til campuset på Rena er samarbeid med Østerdalen Garnison. Både samarbeidet med forsvaret om utdanning, det faktum at avdelingen ligger i ett av områdene i landet som utfordres med lavt utdanningsnivå i befolkningen, og ikke minst av avdelingen har lykket med å vinne store nasjonale anbud innenfor etter- og videreutdanningsområdet, innebærer at denne avdelingen har en høyere andel studenter på 31 år eller eldre enn avdelinger i større byer (jf. utvalgets tabell i vedlegg 4). Høyskolen kan ikke se at dette på noen måte kan vurderes som negativt, men tvert imot som ett av høyskolens sentrale bidrag på å oppfylle regjeringens mål om Livslang læring.

Avviklingen av faste studiesteder, til fordel for innføringen av studiesentra slik utvalget foreslår, vil etter HHs erfaringer, snarere svekke enn styrke den regionale og desentraliserte utdanningen. HH deler her synspunkter med Studentorganisasjonene i Hedmark som i sin uttalelse peker på den manglende tilgangen til faglærere som studenter ved slike studiesentre vil oppleve, som en alvorlig bekymring.

Kapittel 12: Dimensjonering, arbeidsdeling og ansvar for små og utsatte fag

Vi er enig i utvalgets forslag om at studentenes etterspørsel etter høyere utdanning fortsatt skal være styrende for den samlede kapasiteten av studieplasser, og at departementet først og fremst har et ansvar for å gripe inn når det er fare for at det ikke tilføres tilstrekkelig

arbeidskraft til sentrale samfunnsområder. Her nevner utvalget spesielt lærerutdanning, helsefagutdanning, realfag og ingeniørutdanning.

Vi er enige i at det er behov for nasjonale tiltak for små og utsatte fag, men stiller oss spørrende til at klarere ansvarsdeling mellom institusjoner alene vil løse dette problemet. Den resultatbaserte delen av finansieringssystemet er ikke tilpasset disse utdannings- og forskningsområdene. Hovedutfordringen må være å tilføre de små fagene nok ressurser til at de har både et eksistensgrunnlag og utviklingsmuligheter.

Kapittel 13: Universitetet på internasjonalt nivå?

Høgskolen i Hedmark er enig i utvalgets analyse av den internasjonale universitetsrangeringen. Kriteriene for rangeringen kan diskuteres og rangeringen virker ofte tilfeldig. Utvalgets forslag om at det fortsatt heller må satses på gode enkeltmiljøer og –forskere synes også å være en konklusjon som er bedre tilpasset norsk akademisk og ressursmessig virkelighet enn en satsing på ett eller flere toppuniversiteter. Det forhold at alle Sentrene for fremragende forskning ligger ved universitetene og forskningsinstituttene, underbygger etter vår mening forslaget om å vurdere hvordan en mer aktivt kan støtte opp om miljøer som er "nest best", men ikke har nådd opp, slik at disse blir i stand til å konkurrere om de internasjonale forskningsmidlene. Vi er enige med utvalget i at det må legges til grunn at norsk forskning vil bli tilført nye, store ressurser i årene framover (jf. 3% av BNP målet). Høgskolene må også gis anledning til å satse på sine spissmiljøer. Utvalget kunne derfor her også ha vektlagt betydningen av en fortsatt satsing på Strategisk høgskoleprosjekt.

Kapittel 14 Styrking av profesjonsutdanningene i høgskolene og kapittel 15 Sentre for fremragende undervisning

Utvalget omtaler utfordringer for profesjonsutdanningene både på bakgrunn av NOKUTs arbeid med evaluering og reakkreditering av profesjonsutdanningene, den pågående akademiske driften i høgskolesektoren og det forhold at universitetene vil stå for en økende andel av profesjonsutdanningene i framtida. Fokus er lagt på de negative funnene, og man tar ikke opp den debatt og kritikk som har vært rundt deler av NOKUTs evaluerings- og akkrediteringsarbeid, eksempelvis det å nytte 20% førstekompetanse som helt absolutt akkrediteringskriterium (sykepleierutdanningen). Utvalget uttaler riktignok at det er noe positivt ved den akademiseringen som har funnet sted. Den gir utdanning og FoU på høyt internasjonalt nivå (s. 147), og det vises til rapport fra NIFU STEP som slår fast at høgskolesektoren i Norge har et større omfang av FoU-aktivitet enn andre land i Europa, både målt i tid til forskning og FoU-utgifter. Dette blir likevel borte i utvalgets raske konklusjon om at "bekymring for utviklingen i profesjonsutdanningene er en viktig begrunnelse for utvalgets forslag om organisering av sektoren i større enheter..." (s. 145). Vi synes det er vanskelig å følge utvalget her. På hvilke måter kan sammenslåing i større regionale landsdelsuniversiteter være noen garanti for bedre kvalitet i profesjonsutdanningene? Når det er sagt, er HH, som utvalget, opptatt av å skape solide fagmiljøer og utdanningskvalitet innenfor profesjonsutdanningene. Vi mener etableringen av profesjonsrelevante mastergrader og PhD-er ved høgskolene har vært og er et viktig ledd i denne kvalitetsutviklingen.

Vi er enige med utvalget i at det er behov for å foreta viktige nasjonale løft for profesjonsutdanningene. Det må også som utvalget foreslår, arbeides videre med arbeids- og ansvarsdelingen mellom institusjonene og praksisfeltet. Vi støtter utvalgets forslag om å etablere en ordning med Sentre for fremragende undervisning, og at det vurderes å etablere

Sentre for fremragende profesjonsutdanning. Slike sentre vil kunne tjene mange formål både når det gjelder kvalitetsheving og økt kompetanse, styrking av fagmiljø og ikke minst statusen for god undervisning og god profesjonsutøvelse. Utvalgets forslag om et program for å styrke den formelle kompetansen i personalet støtter vi også. I det hele tatt vil økte ressurser til profesjonsutdanningene være med å redusere og fjerne mange av dagens svakheter, og gjøre at disse utdanningene på en kvalitativt bedre måte kan løse sine samfunnsoppdrag, noe som absolutt ikke er selvsagt i store regionale institusjoner hvor kampen om ressursene til et mangfold utdanninger og studiesteder vil være stor. HH vil understreke betydningen av økt satsing på forskningsprogrammer som er øremerket profesjonsutdanningene.

Utvalget foreslår å avskaffe de nasjonale rammeplanene, eventuelt redusere dem til et minimum, og at kompetansekravene for de aktuelle yrkene skal fastsettes av yrkesfeltet der kandidatene skal arbeide. Den internasjonale utviklingen går i retning av at studieprogrammene i større grad beskrives i form av *læringsutbytte og kompetanse*. For sykepleiere kreves allerede godkjenning fra Statens autorisasjonskontor for helsepersonell. Vi mener dagens rammeplaner er for detaljerte og mener at satsingen på kvalifikasjonsrammeverk og samarbeid mellom de høyere utdanningsinstitusjonene og mottakerne av kandidatene våre, på sikt vil kunne erstatte de detaljerte rammeplanene. Det må vurderes nærmere hvilke behov for nasjonal koordinering man har i en slik situasjon.

Kapittel 18: Etniske minoriteters deltakelse i høyere utdanning

HH mener det er positivt at utvalget griper fatt i utfordringene med å skape større mangfold i studentmassen. Vi vil særlig framheve betydningen av å arbeide med godkjenning av utenlandsk utdanning, rekruttering og stipendprogram til ulike studier, (vi er også enige med utvalget i at lærerutdanning er en særlig viktig utdanning å styrke), tiltak for å komme i arbeid og at kunnskapsgrunnlaget på området må styrkes.

Kapittel 19: Funksjonshemmede studenter

HH mener det er positivt at utvalget er opptatt av institusjonenes ansvar for å legge til rette for studenter med funksjonsnedsetting, og støtter forslagene til tiltak.

Kapittel 20: Likestilling

HH er enig i at det fortsatt må arbeides aktivt med kjønnsbalanse i academia og mener utvalget fremmer mange gode forslag for å gjøre det. I det videre arbeidet er det samtidig viktig å ha blick for at ulike utdanninger, institusjoner og regioner kan ha ulike behov og utfordringer.

Kapittel 21: En mer kunnskapsbasert utdannings- og forskningspolitikk

Utvalget foreslår at de samlede midlene til utdanningsforskning økes og at det utarbeides systematiske kunnskapsoversikter innenfor forskning om høyere utdanning. Vi er enige i at vi trenger mer forskningsbasert kunnskap om sektoren og støtter utvalgets forslag.